

ה"ת 59327/06/16 - המבקשת: משטרת ישראל, ימ"ר תל אביב נגד המשיבות: אוקסנה מיכאילוב, טטיאנה מיכאילוב, שתיהן

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ה"ת 59327-06-16 משטרת ישראל/ימ"ר ת"א נ' מיכאילוב ואח'

לפני
המבקשת:
(המשיבה בבקשה שמנגד)
נגד
משטרת ישראל, ימ"ר תל אביב
ע"י מפקח יובל אבן זמיר

המשיבות:
(המבקשות בבקשה שמנגד)
1. אוקסנה מיכאילוב
2. טטיאנה מיכאילוב
שתיהן ע"י עו"ד איגור יוטקין

החלטה

1. מונחת בפני בקשת משטרת ישראל להאריך ב-180 יום נוספים תפיסת רכוש בשווי כולל של יותר ממיליון ש"ח - חלקו תכשיטים וכסף מזומן שנמצאו בכספות משפחתיות (בין היתר סכומים של כ-540,000₪ ושל כ-11,640\$; שווי התכשיטים הוערך על ידי המשטרה בכ-70,000 ש"ח) וחלקו כסף שהוקפא בחשבונותיה של המשיבה 1 (כ-400,000₪). מנגד עומדת בפני בקשת המשיבות להכיר בהן כבעלות זכויות ברכוש התפוס ולשחררו. יצוין שרכב שנתפס במסגרת החקירה שוחרר על ידי ללא תנאים.

2. הרכוש שבו עוסקות הבקשות נתפס לפני כשנתיים (בחודש אפריל 2015) במסגרת חקירת חשדות בעבירות מתחום הזנות והסחר בנשים והלבנת הון שנצבר כתוצאה מעבירות אלה. חשדות אלה הופנו בתחילה גם נגד המשיבות, אך כיום הם נחקרים רק נגד דמיטרי איסקוב, אחיה של המשיבה 1 ובנה של המשיבה 2. איסקוב ברח מן הארץ, ולכן מתעכבת החקירה נגדו. יצוין שמשיבה 1 הועמדה לדין והורשעה, אך בית המשפט לא הורה על חילוט רכוש כלשהו שלה.

3. טרם הונחה הבקשה על שולחני נדונו בקשות קודמות דומות במעמד הצדדים - פעמיים בבית משפט השלום (בפני השופטות הדסה נאור ונעה תבור) ופעמיים בערר על החלטות אלה בבית המשפט המחוזי (בפני השופט בני שגיא). כמו כן ניתנו החלטות מוקדמות יותר במעמד צד אחד.

4. הבקשה שבה אני דן כעת הוגשה בחודש דצמבר 2016, אך בעת הגשתה טרם נדונה בקשת רשות ערעור שהגישו המשיבות לבית המשפט העליון על החלטתו האחרונה של השופט בני שגיא בבית המשפט המחוזי שבה דחה בעיקרו של דבר ערר על החלטה להיעתר לבקשה קודמת להארכת משך החזקת התפוסים. לפיכך, הצעתי לצדדים לעכב את הטיפול בבקשה עד להכרעת בית המשפט העליון תוך הארכה זמנית של משך התפיסה המותר, וכך היה.

5. החלטת בית המשפט העליון התקבלה בחודש ספטמבר 2016. לנוכח עמדת המדינה בפניו ועל אף התנגדותו של עו"ד יוטקין, בא כוחן של המשיבות, קבע בית המשפט העליון כדלקמן:

"לאחר ששמענו את טיעוני הצדדים, נחה דעתנו כי במהלך ההליכים חל בלבול בין מעמדן של המבקשות כחשודות (לשעבר) לבין מעמדן הנוכחי כטוענות לזכות.

אשר על כן אנו דוחים את הבקשה למתן רשות ערעור.

עם זאת, מובהר בזה כי כל טענות המבקשות כטוענות לזכות שמורות להן, והן רשאיות לפנות במסלול האזרחי כטוענות לזכות בבקשה מתאימה, בצירוף תצהיר, לבית משפט השלום. למען הסר כל ספק, מובהר בזה שוב, כי מעמדן של המשיבות אינו כשל חשודות, אלא כשל טוענות לזכות".

(רע"פ 3547/16 **אוקסנה מיכאלוב נ' מדינת ישראל** (8.9.2016)).

6. החלטה זו של בית המשפט העליון שגלומה בה ההנחה שהמשיבות אינן בגדר חשודות, ואשר התבססה על עמדת המדינה בבית המשפט העליון, היא בעלת משקל רב בדיון שנערך לפני, שכן עמדתה של המדינה כפי שהובאה בבית המשפט העליון מחייבת אותה גם כאן. זאת, שהרי "עקרונות מינהלתיתקין אינם סובלים מצב שבמסגרת הרשות בשיתוף לשונות.

רשות מינהלית אינה זיקית המשנה העוררה לפינוחיותה" (בג"ץ 6781/96 **חבר הכנסת אהוד אולמרט נ' היועץ המשפטי לממשלה** (1996)). יתר על כן, מאז נערך הדיון בבית המשפט העליון לא השתנה המצב הראייתי בעניינן של המשיבות. **לנוכח האמור לעיל, אניח לצורך הדיון כי המשיבות אינן חשודות בדבר.**

חשבון הבנק המוקפא:

7. **לא מצאתי בראיות שהוגשו לי כל בסיס להמשך הקפאת חשבונות הבנק של משיבה 1 שאינה חשודה עוד (כפי שהצהירה באת כוח המדינה בדיון בבית המשפט העליון).** חשבונותיה של משיבה 1 הוקפאו במסגרת חקירה זו בשל החשד שהם שימשו להלבנת כספים שמקורם בעבירות החמורות

שנזכרו לעיל. בדיון בפני לא הוצגה כל ראייה הקושרת בין הכספים בחשבון הבנק לחשוד הנמלט, דמיטרי איסקוב, כך שהימלטותו מהארץ אינה יכולה להצדיק את המשך הקפאת חשבונותיה של אחותו. יתר על כן, חשד שחשבונה של משיבה 1 שימש להלבנת כספיו של אחיה, אינו מתיישב עם קביעה שהמשיבה 1 אינה חשודה עוד. אילו היה חשד כזה, הרי שהיא עצמה הייתה חשודה בביצוע עבירה של הלבנת הון, והמדינה לא הייתה מצהירה כי אינה חשודה. זאת, שהרי משיבה 1 אינה טוענת שאחיה הכניס כספים לחשבונותיה ללא ידיעתה (בעדויותיה טענה שהכסף בחשבונה ממקורות חוקיים - הכנסות מעבודה ומתנות מאביה). מכל אלה עולה שהצהרת המדינה שמשיבה 1 אינה בגדר חשודה עוד, שוללת את הטענה כי מקור הכסף הוא בהון שהלבין אחיה בעזרתה. אם משיבה 1 אינה חשודה עוד הרי שלא ניתן גם להאריך את הקפאת החשבונות בשל החשד החליפי שנרמז בדיונים בפני שמקורם של כספים אלה בהון לא חוקי של משיבה 1, שאותו רכשה בעבירות מתחום הזנות שבביצוען הורשעה היא עצמה (וכאמור לעיל במשפטה לא הורה בית המשפט על חילוט כלשהו). כל שהוצג לי בנוגע לכספים בחשבונה של משיבה 1 הוא עדות של אדם בשם אור כדורי שלפיה למשיבה 1 הוצאו תלושי שכר על ידי החברה שבבעלות משפחתו, אף על פי שלא ראה אותה מעולם עובדת בחברה. ואולם המדינה לא חלקה על כך שעדות זאת סותרת את עדותו של יעקב כדורי, אביו של העד (ככל הנראה לפי עדות זאת שלא הוגשה לעיוני משיבה 1 כן עבדה בחברה). אם הצהירה המדינה שהמשיבה 1 אינה חשודה עוד, משמע שגם לא ניתן להמשיך להקפיא את החשבונות בשל החשדות שנרמזו בדיונים בפני לביצוע עבירה של קבלת דבר במרמה או עבירות מס. חשדות שאותם היה ניתן לחקור לנוכח עדותו של אור כדורי ולנוכח העובדה שהסבריה של משיבה 1 אודות מקור הכסף לא היו משכנעים (כפי שציין השופט בני שגיא כאשר נדון הערר בפניו בעת שהמדינה עדיין הציגה את המשיבה כחשודה). **מעבר לכך שהמדינה הצהירה בבית המשפט העליון שמשיבה 1 אינה חשודה עוד, הרי שגם מעשיה של המדינה מעידים על כך שאינה חשודה בעיניה. זאת, שהרי לא בוצעו כל פעולות חקירה לברר את החשדות האפשריים שפירטתי לעיל ואשר אינם קשורים לאח הנמלט. יש לזכור כי זכות הקניין היא זכות יסוד חוקתית המעוגנת בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, ולכן על המשטרה למהר ולמצות חקירתם של חשדות שהיוו בסיס לפגיעה בזכות הקניין של אדם (וכאן מדובר בהקפאת חשבון ובו מאות אלפי שקלים). מישור ההשוואה הרלבנטי באשר למשך ההחזקה הוא התקופה של 180 יום הקבועה בסעיף 35 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש)[נוסח חדש], תשכ"ט-1969 לעומת קרוב לשנתיים תפיסה במקרה שבפני ללא חקירה ממשית של החשדות שהזכרתי לעיל אשר כאמור אינם קשורים כלל לדמיטרי איסקוב (שכאמור לעיל לא הוכח כל קשר שלו לכספים בחשבונות).**

8. לנוכח האמור לעיל אינני מקבל את בקשת המדינה להאריך את משך תפיסת חשבונות הבנק של משיבה 1 ואני מורה על ביטול הקפאת חשבונותיה של משיבה 1. החלטה זו תיכנס לתוקף בעוד 14 יום. זאת, על מנת לאפשר למדינה לערער עליה.

הכסף שנמצא בכספות המשפחתיות:

9. כאמור לעיל, במרכזה של חקירת המשטרה עומד החשד למעורבותו של דמיטרי איסקוב, אחיה של

משיבה 1 ובנה של משיבה 2, בעבירות מתחום הזנות והסחר בנשים ובהלבנת הון שנצבר מעבירות אלה - קיומו של חשד זה מוסכם גם על המשיבות. חשוד זה נמלט מן הארץ, ולכן לא מוצתה החקירה. במהלך הדיונים הוצגו לי הצהרות של הפרקליטות ושל המשטרה אודות טיפולן בבירור החשדות מול רשויות זרות. מההצהרות שהובאו בפני עולה כי לא אפסו הסיכויים לקידום החקירה - גם אם לא הוצג לי לוח זמנים להשלמתה של חקירה זו.

10. עוד הוצג לי מזכר שכתב שוטר שלפיו אדם בשם שי אל צפון, שהיה מעורב לפי החשד ביחד עם איסקוב בביצוע עבירות, אמר כי הונו של איסקוב שמור בכספות המשפחתיות.

11. המשיבות העידו בחקירת המשטרה ובפני ואף הגישו תצהירים. טענתן היא שמקור הכסף שנמצא בכספות המשפחתיות הוא בכספים שהועברו לארץ טיפין טיפין מאוזבקיסטן - שם, לפי הטענה מכר אבי המשפחה שני נכסי דלא נידי. לפי העדויות שנשמעו בפני נמכר נכס אחד תמורת \$100,000 ושני תמורת 60,000. לתמיכה בטענתן זו צירפו המשיבות את חוזי המכירה של הנדל"ן, כאשר לפי הטענה סכומי המכירה צוינו בחוזים בסום (המטבע האוזבקי), אך התשלום בפועל נעשה בדולרים. ואולם במהלך הדיונים הסתבר לי (ודומה כי גם לבא כוח המשיבות) שהסכומים הנקובים בסום בחוזי המכירה של הנכסים (באחד מהחוזים מדובר ב-30,000,000 סום) היו בעת ביצוע העסקאות שווי ערך לאלפי דולרים בודדים בלבד. אף על פי שמעיון בראיות שהוצגו לי עולה כי עניין זה הועלה כבר בחקירת המשיבות במשטרה, הרי שרק לאחר שעניין זה הועלה על ידי נציג המבקשת בדיון בפני, העלו המשיבות את הטענה כי חוזי המכירה לא שיקפו את ערך המכירה האמיתי. כמובן, יש קושי לקבל טענתן של המשיבות שמקור הכסף הוא במכירת נכסים כאשר חוזי המכירה שהגישו אינם תומכים בטענותיהן. טענה כי הסכומים שצוינו בחוזים היו פיקטיביים הייתה משמעותית יותר, כמובן, אם הייתה נשמעת בפני עדות של מי שביצע את העסקאות בפועל (כלומר, אבי המשפחה) או שהייתה ניתנת חוות דעת שמאי אודות שווי הנכסים. דבר מאלה לא נעשה.

12. על האמור לעיל יש להוסיף כי הסכומים שפורטו בתצהירי המשיבות ככאלה שהובאו לארץ אינם מסתכמים ב-\$160,000, אלא בסכום הנופל אף מ-\$100,000. עוד יש להוסיף כי לפי עדויות המשיבות הכספים הועברו אליהן על ידי אבי המשפחה על מנת לשמש לרכישת נכס דלא נידי עבור המשפחה, אך מסתבר כי בעת שרכשה משיבה 1 את דירתה בסכום שבאותו סדר גודל של הסכום שנמצא בכספות, היא לא השתמשה בכספים אלה, אלא קנתה אותה באמצעות הלוואת משכנתא בגובה של 90% ממחיר הנכס. מעבר לסתירה שיש בכך לעדויותיהן של המשיבות אודות יעודו של הכסף בכספות, הרי שאין כל היגיון כלכלי בכך שאדם שיש לו כסף מזומן המספיק לרכישת דירה ירכוש אותה באמצעות הלוואה שתעלה לו בתשלום ריבית. עוד יש להוסיף כי לפי הראיות שהוגשו לי דמיטרי איסקוב היה המשתמש הפעיל בכספות, ומשיבה 1 אף העידה שביקרה רק באחת הכספות שבה היו שמורים תכשיטים, וביקוריה היו קשורים לתכשיטים ולא לכסף.

13. עולה מכל אלה כי יש חשד סביר שהכסף שנמצא בכספות המשפחתיות הוא כספו של דמיטרי איסקוב

שנמלט מן הארץ והמדינה פועלת במישור הביטראלי לקידום החקירה נגדו, ולפיכך אני דוחה את בקשת המשיבות להחזיר להן את הכסף כטוענות לזכות, ואני נעתר לבקשת המדינה ומורה על הארכת תפיסת הכסף שנתפס בכספות עד ליום 15.8.2017.

תכשיטים שנמצאו בכספות:

14. במהלך הדיונים בפני העביר בא כוח המשיבות לנציג המבקשת (או לפחות היה נכון להעביר) תמונות שבהן נראות המבקשות עונדות תכשיטים מבין אלה שנתפסו. לצערי, אף על פי שגילתה בתחילה נכונות לעשות זאת, למיטב ידיעתי עד היום לא בחנה המשטרה את הקשר בין התמונות לתכשיטים שנתפסו על ידה. לפיכך, אני מורה למשטרה לבחון את התמונות שהועברו אליה ולהודיע בתוך 14 יום, אלו מן התכשיטים היא מוכנה להחזיר על בסיס הנראה בתמונות. ככל שהדבר אפשרי, מומלץ כי הבדיקה תיערך בהשתתפות בא כוח המשיבות, עו"ד יוטקין, וששני הצדדים יגלו רצון טוב שיחסוך התדיינות נוספת בעניין זה.

15. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי.

16. המזכירות תשלח החלטה זו לצדדים גם בפקס.

ניתנה היום, 19 בפברואר 2017, בהעדר הצדדים.